

Gestaltning av Enskifteshagen-

Gestaltningsförslag ur en miljöpsykologisk synvinkel

*Design of Enskifteshagen-
Design proposal from an environmental psychology perspective*

Alexandra Börjesson

Examensarbete/Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Trädgårdsingenjör- design
Alnarp 2025

Gestaltning av Enskifteshagen- Gestaltningförslag ur en miljöpsykologisk synvinkel

Design of Enskifteshagen-
Design proposal from an environmental psychology perspective

Alexandra Börjesson

Handledare:	Kamil Chojnowski, Sveriges lantbruksuniversitet SLU, Institution för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Examinator:	Anna Bengtsson, Sveriges lantbruksuniversitet SLU, Institutionen för människa och samhälle
Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i Landskapsarkitektur
Kurskod:	EX0847
Program/utbildning:	Trädgårdsingenjör: design - kandidatprogram
Kursansvarig inst.:	Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Utgivningsort:	Alnarp
Utgivningsår:	2025
Omslagsbild:	Illustration av Alexandra Börjesson 2025
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd. Foton och illustrationer i arbetet är författarens om inget annat anges.
Nyckelord:	Offentlig park, urbana miljöer, miljöpsykologi, social integration, social yta, växter.

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institution för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Sammanfattning

Enskifteshagen är en park som ligger i stadsdelen Annelund beläget i Malmö. Det är en avlång park på 28 000 m² som avgränsar ett industriområde och ett bostadsområde.

Detta arbete har som syfte att omgestalta en del av parken, Enskifteshagen ur en miljöpsykologisk synvinkel. Det valda området för gestaltningen ligger i parkens östra del, avskilt från den större parken med en gångväg. Området innehåller i nuläget en stadsodling, en hundrastgård, en falafelkiosk och en byggnad.

Studien undersöker vilka miljöpsykologiska teorier som är relevanta när en offentlig plats ska gestaltas och hur en gestaltning av en offentlig plats kan främja social integration/samspel mellan människor.

Litteraturstudier har varit en central del under arbetets gång tillsammans med deltagande observationer, nuläges- och platsanalyser.

Studien har undersökt vilka miljöpsykologiska teorier som är relevanta för gestaltning i en offentlig miljö där syftet är att skapa social integration mellan människor. För att kunna svara på frågeställningen har miljöpsykologin, Perceived sensory dimension - PSD använts i gestaltningen. PSD- teorin har resulterat i att skapa rumslighet i parken där olika rum, öppna som slutna, skapar olika förutsättningar för social integration och återhämtning. Gestaltningen integrerar de befintliga områdena som stadsodlingen, hundrastgården och falafelkiosken.

Slutsatsen av arbetet är att miljöpsykologi skulle vara ett hjälpmedel vid gestaltning i offentliga miljöer där social integrationen, interaktion och inkluderande miljöer eftersträvas.

Nyckelord: Offentlig park, urbana miljöer, miljöpsykologi, social integration, social yta, växter.

Abstract

Enskifteshagen is a park located in the Annelund district of Malmö. It is an elongated park of 28,000 m², acting as a boundary between an industrial area and a residential neighborhood.

The purpose of this study is to redesign a section of the park, Enskifteshagen, from an environmental psychology perspective. The selected area for the design is located in the eastern part of the park, separated from the larger park by a pedestrian pathway. Currently the area included an urban garden, a dog park, a falafelkiosk and a building.

The study investigates which environmental psychology theories are relevant for designing public places and how the design of a public place promote social integration/interaction between people.

Literature studies have been a central part of the research together with participatory observations, current state assessments and site analyses.

The study explores which environmental psychology theories are relevant for designing in a public environment where the aim of fostering social integration between people. To answer the question, environmental psychology, Perceived sensory dimension - PSD has been used in the design. PSD theory has contributed to creating spatiality in the park where different rooms, open and closed, provide varying conditions for social integration and restoration. The design integrate the existing element of the site such as the urban garden, the dog park and the falafelkiosk.

The conclusion of this study is that environmental psychology should be a tool for design in public spaces where social integration, interaction and inclusive environments are key objectives.

Keywords: Public park, urban environments, environmental psychology, social integration, social space, plants

Innehållsförteckning

Figurförteckning	7
1. Inledning	9
1.1 Stadsmiljö - den täta miljön	9
1.2 Bakgrund och problembeskrivning	10
1.3 Syfte	12
1.4 Frågeställning	12
2. Material och metod	13
2.1 Tillvägagångssätt	13
2.2 Litteraturstudie	13
2.3 Platsanalys och deltagande observation	13
2.4 Befintlig växtlista	13
2.5 Digitala kartunderlag och analyser	13
2.6 Gestaltungsprocess	14
2.7 Avgränsningar	14
3. Resultat	16
3.1 Miljöpsykologi och utformning av utemiljö	16
3.1.1 Perceived sensory dimension - PSD	16
3.2 Beskrivning av de åtta kvaliteterna	19
3.3 Gestaltning av offentliga platser	20
3.4 Platsidentitet	21
3.5 Människors placering	22
3.6 Sittmöjligheter	22
3.7 Interaktion	23
3.8 Vegetationsbyggnad	23
4. Enskifteshagen	27
4.1 Platsen och dess omgivning	27
4.2 Nulägesanalys	27
4.2.1 Befintlighet och inventering	27
4.3 Platsanalys	32
5. Gestaltning ur teorin	35
5.1 Åtgärden som används i gestaltningen	35
5.2 Koncept - Naturliga möten	37
6. Gestaltning av Enskifteshagen	38
6.1 Illustrationsplan	38
6.2 Sektioner	38
6.3 Det öppna rummet	38

6.4	Det omslutna rummet.....	39
6.5	Skyddande lunden	40
6.6	Grönskande passagen.....	42
6.7	Hundrastgården	42
6.8	Falafelkiosken	43
6.9	Gröna mötesplatsen.....	44
6.10	Community garden - Kvartersträdgården	44
7.	Diskussion och slutsats	45
7.1	Diskussion.....	45
7.2	Slutsats	46
8.	Bilagor.....	48
8.1	Bilaga 1	48
8.2	Bilaga 2	48
8.3	Bilaga 3	48
8.4	Bilaga 4	48
9.	Referenser	49
10.	Tack	52

Figurförteckning

Figur 1. Fotografi över en offentlig park. (Foto: Börjesson, 2024).	9
Figur 2. Flygfoto över Enskifteshagen i Malmö. (Ortofoto, Lantmäteriet © 2025).	11
Figur 3. Flygfoto över parken i Enskifteshagen som ska gestaltas om. (Ortofoto, Lantmäteriet© 2025).	15
Figur 4. Illustration som visar de åtta olika dimensionerna. Använd med tillstånd. (Stoltz & Grahn 2021a).	18
Figur 5. Principskiss som visar de viktigaste dimensionerna. (Illustration: Börjesson, 2025).	24
Figur 6. Skiss som visar ett dynamiskt utrymme där sträckan blir en genomfart. (bearbetad, Robinson 2004, s.53).	24
Figur 7. Skiss där olika funktioner sammanflätas i ett statiskt utrymme. (bearbetad, Robinson 2004, s 54).	25
Figur 8. Prydnadsgräs i olika nivåer som vajar i vinden. (Illustration Börjesson, 2025).	25
Figur 9. Fotografi över hundrastgården med ligusterhäcken runt. Markerat som A i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	29
Figur 10. Fotografi över hundrastgården. Markerat som B i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	29
Figur 11. Fotografi över stadsodlingen. Markerat som C i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	30
Figur 12. Odlingslotter och ett nerklottrat skjul i stadsodlingen. Markerat som D i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	30
Figur 13. Malmö stad Serviceförvaltning och Kommuntekniks byggnad. Markerat som E i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	30
Figur 14. Malmös stad Serviceförvaltning och Kommuntekniks byggnad. Markerat som F i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	31
Figur 15. Gräsmattan som förbinder stadodlingen, hundrastgården, Kommuntekniks byggnad och falafelkiosken. Markerat som G i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).	31
Figur 16. Solanalys över Enskifteshagen. (Illustration Börjesson, 2025).	32
Figur 17. Röda pilarna visar rörelsemönstret över platsen. (Illustration Börjesson, 2025).	33

Figur 18. SWOT-analys av Enskifteshagen.	34
Figur 19. Illustration över Det öppna rummet. (Illustration: Börjesson, 2025).....	39
Figur 20. Illustration över Det omslutna rummet. (Illustration: Börjesson, 2025).....	40
Figur 21. Pergola med sittplatser i Skyddande lunden. En plats där man kan se men inte bli sedd. (Illustration Börjesson, 2025).	41
Figur 22. Vattenspel med porlande ljud i den Skyddande lunden. (Illustration Börjesson, 2025).	41
Figur 23. Illustration över Gröna passagen. (Illustration: Börjesson, 2025).....	42
Figur 24. Runda bänkar i tre olika storlekar och nivåer som är placerade i Gröna mötesplatsen. (Illustration Börjesson, 2025).	44

1. Inledning

1.1 Stadsmiljö - den täta miljön

Urbanisering i städerna är ett problem som ökar med populationen (FN 2023). Allt fler invånare bosätter sig i Malmö och det ökar stadigt varje år, vilket leder till att fler bostäder behöver byggas och de gröna områdena i staden blir mindre och färre (Malmö stad u.å.). Färre gröna miljöer bidrar till att människor blir mer innesittande och är inte ute i naturen lika mycket (Stoltz 2019).

Groenewegen et al. (2006) påpekar att parker och grönområden har en positiv effekt på människor (figur1). Det är en plats som bjuder in till fysiska aktiviteter som bl. a. promenader och löpturer. Är platsen inbjudande och attraktiv blir det även en plats för sociala möten. Effekten man uppnår vid sociala sammanhang ger trygghet och välbefinnande.

Stoltz (2019) hävdar att olika typer av sjukdomar som stress, psykisk ångest och depression kan även kopplas till minskad tillgång till parker och grönområden.

Människans behov av grönområden kan enligt forskning delas in i åtta grundläggande kvaliteter, upplevda sensoriska dimensioner även kallad PSD (Stoltz 2019). Kvaliteterna är Space, Nature, Rich in Species, Culture, Serene, Social och Prospect (Grahn & Stigsdotter 2010).

Stoltz (2019) argumenterar för att vid användningen av denna teori i en design/gestaltning bör man använda det olika delarna för att tillgodose behovet för olika människor.

*Figur 1. Fotografi över en offentlig park.
(Foto: Börjesson, 2024).*

1.2 Bakgrund och problembeskrivning

Enskifteshagen ligger i Malmö i stadsdelen Annelund mellan Lantmannagatan och Norra Grängesbergsgatan (figur 2). Det är en långsmal park som ligger likt en avgränsning mellan ett bostadsområde och ett industriområde. I den norra delen av området ligger lägenhetshus med tillhörande innegårdar. I industriområdet i söder finns en bred variation av verksamheter samt olika aktiviteter som klättercenter och cirkusskola.

Flygfotot (figur 2) visar en tydlig bild över omgivningen runt omkring Enskifteshagen. Större delen av parken består av gräsmatta och en del äldre träd som står grupperade.

Parken fungerar som en samlingsplats för boende och människor som arbetar i området, men även som en genomfart då det finns bra cykel- och gångbanor. En populär aktivitet bland barnfamiljer är temalekplats "Rörelse" som rustades upp av Svenska Landskap (Svenska Landskap 2014). Det finns även andra sociala samlingsplatser i parken, en hundrastgård, falafelkiosk, ett utegym, en multiarena, en byggnad och en stadsodling (Malmö stad 2024a).

I den östra delen av parken mot Norra Grängesbergsgatan ligger hundrastgården, falafelkiosken, stadsodlingen och ett grönområde med gräsmatta. Området delas av med en gångväg, vilket gör att den delen saknar kontakt med resten av parken och är inte lika tilltalande eller besökt som resterande delar av Enskifteshagen.

Figur 2. Flygfoto över Enskifteshagen i Malmö. (Ortofoto, Lantmäteriet © 2025).

Nyckelord:

- Offentlig park
- Urbana miljöer
- Miljöpsykologi
- Social integration
- Social yta
- Växter

1.3 Syfte

Syftet med arbetet är att undersöka och tillämpa miljöpsykologiska aspekter i gestaltning av en del av en större offentlig park, med målet att skapa sociala rum och främja social integration genom parken.

1.4 Frågeställning

Hur kan gestaltning av en offentlig plats främja social integration/samspel mellan människor?

2. Material och metod

2.1 Tillvägagångssätt

Arbetet genomfördes i olika steg med en inledande litteraturstudie följt av platsanalys, deltagande observationer, dokumentation av befintlig växtlighet samt insamling av digitala underlag. Den insamlade informationen analyserades med stöd av miljöpsykologiska teorier och gestaltningsteorier som låg till grund för ett gestaltungsförslag för Enskifteshagen.

2.2 Litteraturstudie

En litteraturstudie genomfördes för att identifiera relevanta miljöpsykologiska och gestaltungsrelaterade teorier. Tryckta källor såsom böcker inom landskapsarkitektur, miljöpsykologi, stadsplanering och trädgårdslitteratur användes som grund för den teoretiska förankringen. Vetenskapliga artiklar hämtades från databaserna Google Scholar, ScienceDirect och Slu:s egna söktjänst Primo. Där användbara sökord var: Perceived sensory dimensions, vegetationsbyggnad, miljöpsykologi, välmående och offentlig park.

2.3 Platsanalys och deltagande observation

Platsanalys genomfördes i Enskifteshagen under mitten av januari till slutet av februari. Vid dessa tillfällen utfördes deltagande observationer, där både besökare och miljön observerades för att skapa en förståelse för människors rörelsemönster och parkens användning. Fotografier togs för att dokumentera platsen och ge en bild av hur den såg ut vid tidpunkten för studien. Information om parken och dess omgivning inhämtades från Malmö stads hemsida.

2.4 Befintlig växtlista

En befintlig växtlista över platsen togs fram och dokumenterades i AutoCAD. Syftet var att få en översikt av den nuvarande vegetationen, identifiera karaktärsdrag samt bedöma den biologiska mångfalden. Växtlistan låg till grund för beslut om vilka arter som skulle bevaras, ersättas eller kompletteras i gestaltungsförslaget.

2.5 Digitala kartunderlag och analyser

Från Lantmäteriet hämtades en satellitkarta i skala 1:5000 över Enskifteshagen i syfte att skapa en ökad förståelse för parken struktur och dess omgivande miljö.

Kartmaterial visade byggnader, vägar och befintlig vegetation, vilket gav en översikt och helhetsbild över parkens placering i staden.

En jordanalys inhämtades från SGU:s hemsida. Informationen användes för att identifiera jordarten samt markens egenskaper som dräneringsförmåga, stabilitet och dess påverkan på mikroklimatet. Information som är avgörande vid senare etablering och växtval.

Från SunCalc:s hemsida inhämtades en solanalys. Analysen genomfördes för att undersöka solens rörelse över området under dygnet och året, samt för att kunna identifiera vilka områden som är solbelysta respektive skuggiga. Denna information ansågs betydelsefull vid gestaltningen av platsen för att optimera ljusförhållandena vid sittplatser och odlingsbäddar, samt skapa skuggigare platser under varma dagar.

2.6 Gestaltningsprocess

Gestaltningsförslaget baserades på miljöpsykologiska teorier, främst modellen Perceived sensory dimensions- PSD (Stoltz & Grahn 2021a). En teori som utvecklats genom forskning för att identifiera de åtta olika upplevda sensoriska dimensionerna av människors behov i en grönmiljö och hur miljön påverkar oss. Fyra av dessa kvaliteter valdes ut som särskilt relevanta för platsen och översattes till konkreta gestaltungsprinciper. Gestaltungs teorier kring rumsbildning, vegetation och vistelsområden från litteraturen integrerades också i designprocessen.

Utifrån den tidigare platsanalysen anpassades gestaltningsförslaget för att främja social integration, samspel mellan människor och skapa en attraktiv parkmiljö. Illustrationsplanen och övriga illustrationer togs fram med hjälp av både handritade skisstekniker och digitala program som Adobe Illustrator.

2.7 Avgränsningar

Enskifteshagen är 28 000 m² vilket är en stor park. Eftersom tiden inte finns till att göra en gestaltning över hela området har en mindre del av parken valts ut för att undersökas och göra en omgestaltning på (figur 3). Syftet är att skapa ett inbjudande rum som främjar social interaktion mellan människor baserat på miljöpsykologiska teorier. Detta arbete kommer inte att innehålla en växtlista, då fokuset ligger på gestaltningen av parken. Skötselaspekten i en offentlig park är betydelsefull men inom ramarna för detta arbete har jag valt att inte behandla den.

Gestaltningen kommer innehålla en illustrationsplan (1:200, A2) sektioner (1:200, A4) och illustrationer av förslaget.

Figur 3. Flygfoto över parken i Enskifteshagen som ska gestaltas om. (Ortofoto, Lantmäteriet© 2025).

3. Resultat

3.1 Miljöpsykologi och utformning av utemiljö

3.1.1 Perceived sensory dimension - PSD

” People in all walks of life, in sickness and in health, in good times and bad times, find in nature something that comforts and restores” (Kaplan, 1989, s.175).

Grönområden i städer är viktiga för både människor och klimat. Det bidrar till renare luft, påverkar klimatförändringar, skapar estetiskt värde och främjar social integration. Forskning styrker att grönområden har en stor inverkan på människors hälsa, välmående, positiva psykologiska effekter och minskar stress (Stoltz 2019, Kaplan 1989). Därför är det viktigt att identifiera vad det är i den gröna miljön som ger upplevelser och de kvaliteter som tillfredsställer människans behov (Stoltz & Grahn 2021a). Studier har även visat att tillgång till natur, exempelvis utanför fönstret i sjukhusmiljöer, kan främja patienters tillfrisknande (Kaplan 1989, s.1, Johansson & Küller 2005, s. 229). För många stadsbarn är grönområden, såsom parker viktiga då de oftast utgör deras enda kontakt med natur som de skapar en relation till (Johansson & Küller 2005, s.227).

Forskningen går isär när det gäller hur många sinnen människor har, men när vi vistas i en ny miljö kopplar hjärnan ihop de olika sinnena med associationer från tidigare erfarenheter som ger en helhetsbild och känsla av den nya platsen. Alla sinnen har stor betydelse vid upplevelsen av en plats, men speciellt synen då den ger det första intrycket (Grahn & Stigsdotter 2010).

Perceived Sensory Dimensions- PSD har utvecklats från forskning av olika återhämtande egenskaper i en naturlig miljö. Psykologerna Rachel och Steven Kaplan har genom forskning på 1980-talet utvecklat Attention Restoration Theory (ART). Vidare har forskningen på ART fortsatt för att identifiera och beskriva uppfattningar av naturmiljöer. 2010 gjordes en forskning av landskapsarkitekterna Grahn & Stigberg där de utgick från en utvald grupp människor där det identifierade de åtta olika upplevda sensoriska dimensionerna, PSD. Det upplevda sensoriska dimensioner är Nature, Culture, Prospect, Social, Space, Rich in Species, Refuge och Serene (Stigsdotter et al. 2017). Forskningar har fortsatt för att utveckla kvaliteterna av människans behov av grönområden och hur miljön påverkar oss. Namnen på de åtta kvaliteterna har blivit reviderade och man benämner dem nu som: Diverse, Social, Cultural, Open, Cohesive, Serene, Natural och Shelter (tabell 1) (Stoltz & Grahn 2021a). Olika metoder har använts för att forska på PSD under åren. Studier som bland annat kvantitativa, kvalitativa, faktoriellanalyser, surveyundersökningar, interjuver och

observationer. Genom att använda olika typer av metoder så kan de kompensera för varandras svagheter, men leder det åt liknande svar ger det ett säkrare resultat och en giltig helhetsförståelse (Stoltz & Grahn 2021a).

Forskning har bedrivits i norra Själland, Danmark om PSD. Där ligger Danmarks största arboretum. Där har hälsoskogen Octovia byggts upp som är baserat på forskningen av PSD av Grahn och Stigsdotter. Åtta olika rum har anlagts och designats om i skogen för att anpassas till de olika sensoriska dimensionerna. En vandring på 750 m går från rum till rum genom skogen (Stigsdotter et al. 2017).

Stoltz (2019) påstår att användningen av denna teori i en designprocess bör innebära att de olika delarna användas för att tillgodose behovet för olika människor. Denna PSD-undersökning har gjorts på flera platser i världen. Liknande resultat har visat sig oavsett kulturell kontext och man kan därmed säga att det är universella behov för människan.

Tabell 1. Revidering av Perceived Sensory Dimensions (PSD)

(Stigsdotter et al. 2017) och (Stoltz & Grahn 2021a).

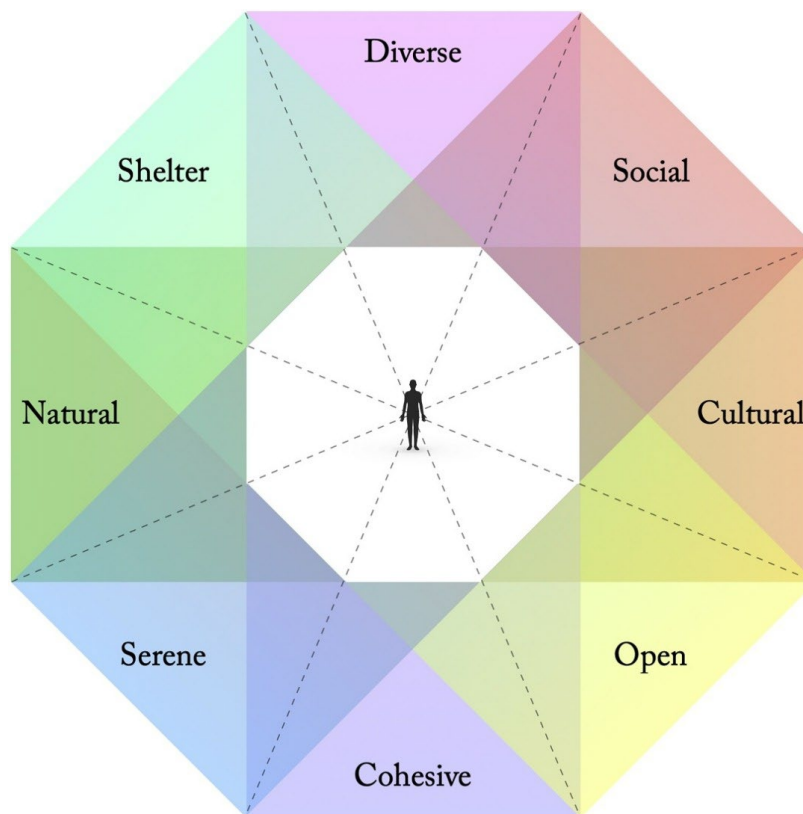
Ursprungligt namn före revidering	Reviderat namn efter revidering	Svenskt namn
Nature	Natural	Naturligt
Culture	Cultural	Kulturell
Prospect	Open	Öppen
Social	Social	Socialt
Space	Cohesive	Sammanhängande
Rich in species	Diverse	Varierad
Refuge	Shelter	Skyddad
Serene	Serene	Rofyllt

I modellen (figur 4) ser man de åtta olika kvaliteterna inom PSD. Den kan läsas utifrån fyra axlar. De kvaliteter som ligger mittemot väger upp varandra för att de är varandras motsatts. Kvaliteterna som gränsar med varandra stärker varandras egenskaper i en urban miljö. Kvaliteterna som ligger mittemot varandra är svåra att använda tillsammans i ett designförslag då de kan bli konflikt emellan (Stoltz & Grahn 2021b). Stoltz och Grahn (2021b) menar att man ska ha större förståelse för kvaliteter som är långt ifrån varandra och väga upp dessa för att få önskat resultat än med kvalitéer som gränsar med varandra som är mer närbesläktade.

PSD-kvaliteterna beskrivs som upplevda och inte fysiska egenskaper. Ibland kan upplevda och ej fysiska ha ett sammanhang och tillsammans skapa en upplevelse.

Skalan på platsen har betydelse enligt Stoltz och Grahn (2021b) och vissa PSD-kvaliteter som skyddande, mångfald, sociala och kulturella kan skapa en förbättrad miljö om området är mindre och omslutande. Naturlig, sammanhängande och rofyllt passar bättre ur designperspektiv i en större miljö.

Enligt Stoltz & Grahn (2021b) behöver inte alla åtta kvaliteter inkluderas i samma grönområde utan de föreslår att använda två till fyra på en plats för att få ett visuellt och harmoniskt helhetsintryck. Dock rekommenderar de att inom en radie på 300 m från människors boende ska alla åtta kvaliteter finnas tillgängliga. Studier visar att människor som har tillgänglighet till dessa åtta kvaliteter i sitt närområde är mer fysiskt aktiva och att deras välbefinnandet är bättre. Baserat på forskningen menar Stoltz och Grahn (2021b) att detta är ett grundläggande verktyg för designprinciper ur ett evidensbaserat perspektiv i grönområden.

Figur 4. Illustration som visar de åtta olika dimensionerna. Använd med tillstånd. (Stoltz & Grahn 2021a).

3.2 Beskrivning av de åtta kvaliteterna

Enligt Stoltz och Grahn (2021a) är detta en förklaring av vad de åtta olika kvaliteter betyder:

- **Diverse/*Varierad*** - En kvalitet av mångfald och variation i en miljö. Vegetation med olika färger, textur, former och dofter. Den är kopplad till biologisk mångfald och artrikedom. Även en strukturell variation i miljön som vatten, växtlighet och stigar tydliggör mångfalden.
- **Social/*Socialt*** - Denna kvalitet kopplas till socialt umgänge och interaktion mellan människor. En miljö där människor umgås träffas och utbyter kontakt. Det behöver inte bara vara en miljö där man umgås utan även en plats där man kan se och uppskatta människor på håll eller vara omgiven av människor utan en interaktion mellan dem.
- **Cultural/*Kulturell*** - En miljö som har en mänsklig påverkan rakt motsatt till den naturliga. En plats som är välskött och förvaltd. Där mänsklig kreativitet uttrycks i olika former som exempelvis sociala verksamheter, odling eller konstnärliga uttryck. Denna kvalitet uttrycks optimalt på mindre områden.
- **Open/*Öppen*** - Den öppna kvaliteten är kopplad till stora öppna ytor. Där det finns ytor för olika aktiviteter, fri sikt och få hinder i miljön. Möjligheten att kunna se till fjärran men samtidigt ha översikt över platsen. En viktig del för den öppna kvaliteten är att området är platt. För att de ska upplevas optimalt behövs denna kvalitet en större plats.
- **Cohesive/*Sammanhängande*** - Där området har en sammanhållande länk mellan det rumsliga och strukturella, där upplevelsen blir en helhet. En miljö som uppfattas som en egen värld där man tillbringar längre tid. Det är kvaliteten där den rumsliga omgivningen har stor betydelse. Vägar eller element som stör helheten är känsligt för denna kvalitet. Större områden kräver denna kvalitet.
- **Serene/*Rofyllt*** - Kvaliteten som är den rofyllda, lugna och säkra miljön. Den är inte påverkad av höga ljud och buller. Platsen där lugnet och tankarna vandrar i väg samtidigt som miljön runt omkring är säker. Studier visar att denna kvalitet är eftertraktad speciellt i miljöer där återhämtning är i fokus.
- **Natural/*Naturligt*** - En miljö som människan inte har gjort inverkan på. Som har fått utvecklas i sin takt, på sina villkor. Där djurliv blandas med olika element i naturen som stockar, stenar, vatten och mossor. Enligt analyser kräver denna kvalitet en större plats för att fungera fullt ut. Det

går att ta in denna kvalitet i mindre miljöer också med hjälp av naturliga stenblock och dödved. Den är förknippad med frihet, lugn och en plats där man kan släppa samhällets krav.

- **Shelter/Skyddad-** Ett behov en skyddande och trygg miljö som inger en fristad. En plats där man uppnår en skyddande känsla, som kan användas i ensamhet eller i mindre sociala sammanhang. Utrymmet kan vara mer eller mindre slutna och kan med hjälp av vegetation skapa dessa miljöer. Upplevelsen att komma i väg och få vara ensam i en trygg omgivning, att se utan att bli sedd.

3.3 Gestaltning av offentliga platser

Dee (2001, s. 36.) påpekar att det finns många olika faktorer som påverkar hur en plats upplevs och används av människor. Äldre människor, vuxna, ungdomar, barn och olika kulturer spelar in. En plats upplevs på olika sätt men den kan användas på liknande sätt. En utformning av ett område bör därför vara underförstådd med att det finns olika behov och upplevelser för olika människor och därför vara bred i sin inkludering.

Kaplan (1989, s. 84,85,86) betonar samställt resultat att människor associerar miljöer genom erfarenheter. Det kan vara miljön man är uppväxt med som är ett välkänt sammanhang för personen. Människor som besöker ett område får en snabbare kontakt med platsen om upplevelsen av miljön är igenkännlig.

Att kunna vara nära, röra, lukta och känna på element i naturen skapar en annan upplevelse och uppskattning än att se naturen på avstånd. Man integrerar med platsen. Speciellt barn har ett nära band med naturliga element. De ser miljön på sin "nivå" men även fysiskt då barn utforskar genom att smaka och känna på elementen (Dee 2001, s. 190).

Vidare säger Dee (2001) att när man designar en miljö är detaljerna viktiga. Man ska ta i beaktning alla sinnesupplevelser som lukt, smak, ljud, känsel och synen. Hur en plats ser ut och är utformad är framträdande i designtänkande. Människor associerar och påverkas av platser med taktila upplevelser, dofter, smak och ljud. Med hjälp av olika sinnen kan vi knyta an till en plats och förstå den. Sensoriskt rika miljöer inverkar på social aktivitet på offentliga platser (Dee 2001, s.191).

Johansson & Küller (2005) argumenterar för att rumslighet ska vara en variation av öppet och slutet i en park för att få känslan av privat sfär fast man inte är ensam. Forskning visar att äldre människor prioriterar en park som är öppen medan yngre människor väljer helst en park som har mer sluten rumslighet.

Orsaken till detta är att äldre vill ha kontroll över situationen då man väljer miljöer som inte kan överraska en. Yngre människor tycker att det är fascinerande och spännande med dessa miljöer. Helheten i en parkmiljö är det som människor upplever vid besök. Är helheten tydlig och sammanhängande påverkas man positivt. Finns det dock element som stör eller inte passar in som en byggnad med utstickande utseende ger det en markant upplevelse av parken. Vid tillfälliga element på platsen som kommer att tas bort inom sin tid ger inte lika stor negativ upplevelse och påverkas mindre av helheten (Johansson & Küller 2005, s. 231–233).

En offentlig parks storlek har visats ur forskning att den inte behöver vara stor för att värdesättas högt. Större ytor värderades lägre än en miljö med flera mindre rum i. Parkens storlek och kännedom kan vara kopplade till varandra i syfte att en större okänd plats kan inge otrygghet medan mindre ytor blir överskådligt och välkända (Kaplan 1989, s. 153–154).

3.4 Platsidentitet

Gehl (2011) beskriver att skapa en inbjudande offentlig miljö har en stor påverkan på vart den ligger i jämförelse till människor privata egendom. Är gränsen mellan det privata och det offentliga flexibla och lättillgängliga är det lättare både psykiskt och fysiskt att besöka och använda platsen. Om den gränsen är mer avgränsande som det kan vara om man bor i flervåningshus där det privata och offentliga är nära inpå kan det vara svårare att ta sig ut till den offentliga miljön om inte behovet är ett måste.

Genius loci kommer från romersk religion och beskrivs som platsens skyddsande. När en plats beskrivs utifrån begreppet genius loci fokuseras på sammansättning av konkreta och materiella element som tillsammans formar platsens karaktär. Varje plats har en karaktär och hur den uttrycks är som en funktion av tiden som kan förändras mellan årstider och väderförhållanden. (Norberg-Schulzs 1980, s. 6,8,14,18).

Platsen förknippas med händelser som har betydelse för människor, en miljö som integrerar med människors livsstil. Olika upplevelser kräver olika typer av platser eller miljöer. Människor känner sig hemma i miljöer de kan identifiera sig med (Gehl 2011).

Att integrera människor med varandra är lättare om man kan se vad som händer på en offentlig plats, det ger motivation till socialt umgänge. Speciellt barn som kan se från sitt boende att andra barn leker ute blir mer motiverade att gå ut och

umgås, än barn som inte kan se ut på grund av att de ej bor nära grönområden, lekplatser eller bor högt upp i flervåningshus. Det finns även samband mellan vuxna att få den samhörigheten med att se och att vilja delta (Gehl 2011).

En parks utseende har stor påverkan på hur människor använder platsen. Är parken välvårdad och bra skött är den mer välbesökt och får en högre status, medan en dåligt skött park blir med tiden nedgången och ger en upplevelse av farlighet och otrygghet (Johansson & Küller 2005, s. 235).

Vidare säger Johansson & Küller (2005, s. 240) att om en park ger besökaren en känsla av att komma i väg en stund från vardagen så skapas bättre förutsättningar för återhämtning. Gehl (2011) lyfter också fram att parker som erbjuder sol och skydd för vinden är de offentliga platserna som människor väljer att besöka.

Konsten att skapa harmoni och integration med strukturen, vegetation, rummen och de olika elementen i en designad miljö är det som skapar helheten på platsen. Den nya designen ska komplettera de olika delarna, förbättra och hålla ihop platsen (Dee 2001, s. 20).

3.5 Människors placering

Forskning visar att i offentliga miljöer placerar sig människor längst med husfasader eller lägst med kanterna då en öppen plats kan kännas otrygg eller skapa en känsla av att man är i vägen för någon (Gehl 2011).

3.6 Sittmöjligheter

Att gestalta en offentlig park med sittplatser, pollare, ljus och soptunnor är utmanande då de ska smälta in i miljön och sätter en identitet för en plats (Dee 2001, s.196). I offentliga miljöer där det finns tillgängliga sittplatser kommer människor att stanna upp, men är sittplatserna dåligt placerade eller få kommer människor i stället att gå förbi. Hur sittplatserna är utformade har också betydelse hur människor kan starta samtal med varandra. Är sittplatserna böjda eller placerade i vinkel med varandra kan samtal lättare utbytas (Gehl 2011). Dee (2001, s. 196) säger samtidigt att sittplatser är viktigt i offentliga miljöer där människor förväntas träffas och umgås. Platserna erbjuder vila och en direkt interaktion med miljön.

Gehl (2011) beskriver att kravet på sittmöjligheter varierar beroende på ålder av människor. Barn och yngre är inte lika svåra att tillfredsställa när det gäller sittplatser, de kan vara på marken, en trappa eller en fontän. Det primära är ej det

viktiga, utan omgivningen är det som avgör. De flesta människor har ett krav på goda möjligheter till ordentliga sittplatser. För äldre personer behöver platserna vara lättillgängligt och lätta att ta sig ner och upp ifrån.

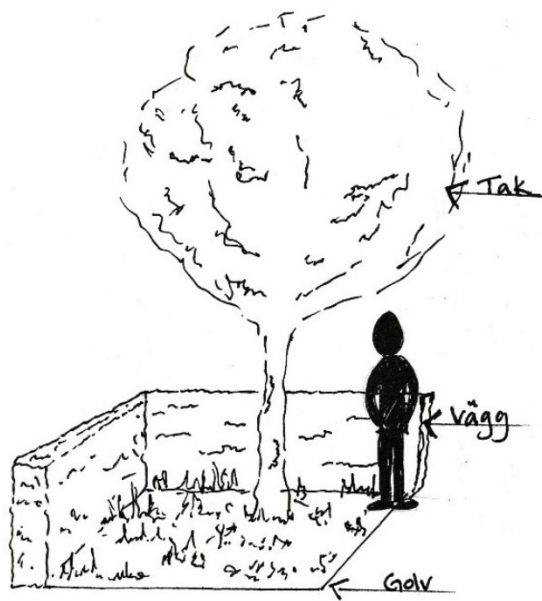
3.7 Interaktion

Gehl (2011) påstår att interaktioner kan delas in i tre olika sociala samspel. Personer i sällskap, bekanta man stöter på och samtal med främlingar. Dessa tre interaktioner ställer krav på utomhusmiljön. Det som är gemensamt för dessa tre är att ljudnivån är tillräckligt låg så att samtal kan utbytas. Personer i sällskap har inga krav på förutsättningar förutom låg ljudnivå. Bekanta samtal uppstår där personerna stöter på varandra. Interaktionen kan vara en kort hälsningsfras till längre samtal. Möjligheterna att dröja kvar vid platsen man möts på är en stor nyckel till att utveckla samtal. Den mer sällsynta interaktionen mellan människor är att prata med någon främling i offentliga rum. Känner sig människor bekväma eller gör en gemensam aktivitet, är det lättare att starta ett samtal (Gehl 2011).

3.8 Vegetationsbyggnad

Dee (2001) betonar att vid designprocessen ska man tänka att platsen har tre dimensioner: golv, väggar och tak (figur 5). Detta skapar en rumslig medvetenhet. Golvet kan bestå av olika markmaterial som till exempel gräs, marksten, grus eller vatten. Olika markmaterial skapar olika taktila förnimmelser när man beträder materialet. För att skapa rumslighet, avgränsande miljöer eller platser är olika typer av vegetation som häckar ett vanligt alternativ i urbana miljöer. Man kan skapa olika karaktärer med häckar beroende på vad man vill uppnå för designuttryck (Dee 2001, s. 34–35).

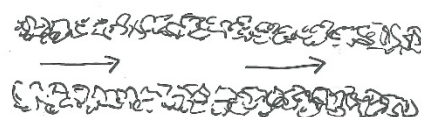
Variation av utformningen och placeringar av väggar och dess öppningar i en design speglar flödet genom rummen och kommunikationen med omgivningen (Robinson 2004, s. 46, Norberg-Schulz 1980 s. 13). Taket som en trädkrona ger är både skydd mot solen och en uttrycksfull karaktär. En trädkrona med dess olika bladfärger, blomning och karaktär kan ge människan en naturupplevelse (Dee 2001, s.68). Himlen kan vara taket på en plats men även en växtbeklädd pergola (Robinson 2004, s. 45). Genom att skapa en bakgrund av vegetation förstärker det växternas förutsättningar som är placerade framför att belysas på ett bättre sätt i rummet (Bengtsson & Forss 1989, s. 53)

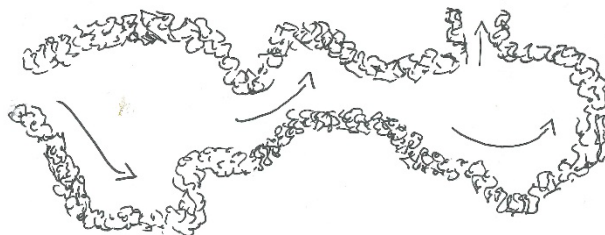
Figur 5. Principskiss som visar de viktigaste dimensionerna. (Illustration: Börjesson, 2025).

Platsen, formen och dimensionen förmedlar olika betydelser och hur platsen upplevs. Är ett utrymme en längre sträcka utan några direkta element eller variationer kommer den användas som en sträcka där man tar sig igenom med högre hastighet, dynamiskt (figur 6). Har utrymmet en cirkel- eller rektangulär form skapar det en social plats där man möts upp eller stannar till för vila, ett statiskt utrymme (figur 7). En plats som är på gränsen mellan dynamiskt och statiskt inneslutande kan skapa en definition av ovisshet av utrymmet, hur det ska användas. Ett fokuselement som en staty, pergola eller träd kan lugna ner den känslan på platsen. För att väcka uppmärksamhet bör fokuselementet tydligt skilja sig från sin omgivning (Robinson 2004, s. 51).

Figur 6. Skiss som visar ett dynamiskt utrymme där sträckan blir en genomfart. (bearbetad, Robinson 2004, s.53).

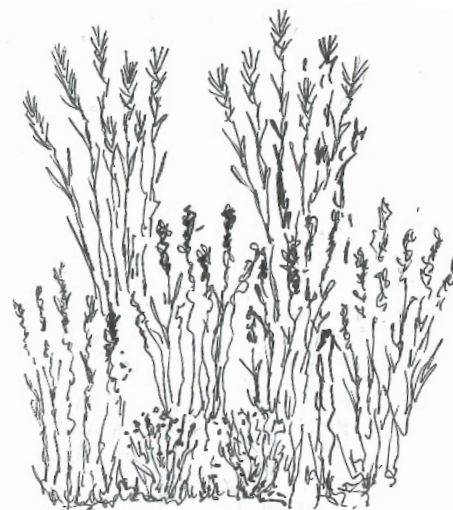
Figur 7. Skiss där olika funktioner sammanflätas i ett statiskt utrymme. (bearbetad, Robinson 2004, s 54).

För att skapa en välfungerande atmosfär på platsen behövs en samverkan mellan de olika elementen i miljön (Bengtsson & Forss 1989, s. 51).

Vegetation är en viktig detalj i gestaltningen då den kan skapa olika uttryck genom förändringar i textur, mönster och form över de olika säsongerna. Växter integreras i miljön för sina distinkta visuella kvaliteter och bidrar därmed till mångsidig utformning. Växters bladform och textur skapar stadighet i planteringarna även efter att blomningen har avslutats, samtidigt som dess olika texturer och färgkontraster ger uttryck för dynamik (Wallin et al. 2010, s. 22). Olika växttexturer kan attrahera människor till beröring, därför bör designern kombinera växter med dessa egenskaper för att skapa en nyfikenhet (Dee 2001, s. 201–202). Vidare menar Wallin et al. (2010, s.22) att gestaltningen även bör ta hänsyn till hur ljuset fångar upp växtens former och texturer.

Prydnadsgräs är ett bra designelement som är säsongsbetonad (figur 8). Det finns många olika arter av gräs som ger olika karaktärer och kan innesluta rum på olika sätt. Högt gräs som svajar i vinden eller lägre gräs som barn kan få kontakt med på sin nivå. Det ger tydliga sinnesintryck och levande upplevelser (Dee 2001, s. 67).

Figur 8. Prydnadsgräs i olika nivåer som vajar i vinden. (Illustration Börjesson, 2025).

Bengtsson & Forss (1989, s. 51) beskriver också att välarbetade planteringar som skapar kontraster med färger, texturer och former kan upplevas som målningar. En målarduk som skiftar färg och texturer genom de olika säsongerna. Uttrycken kan varieras på många sätt och anpassas till rätt ståndort för att skapa en hållbar plantering. Johansson & Küller (2005, s. 239) menar att en park med artrikedom av växter och utseende skapar en dynamisk miljö. För att uppleva detta ska parkens övriga element ha en harmonisk sammanhållning så inget sticker ut. Ifall något element kommer i obalans med resten av parken så skapas inte denna upplevelse.

Ljud och doft från naturen bidrar till upplevelser i en parkmiljö. Ljud skapas från vinden, fågelkvitter eller vatten som porlar. På samma sätt bidrar växter till dofter som kan vara söta, mysk eller aromatiska och människan är medfödd till att reagera på dessa (Dee 2001, s. 202–203).

Dee (2001) beskriver att vägar och stigar inte bara är förflyttningsstråk utan också en uppmuntran till att träda in i en miljö. Det är den grundläggande strukturen i ett landskap för att människan ska kunna utnyttja naturen. Konsten att designa bra gångstråk är att vara lyhörd till topografin som leder människor till vägval. Genvägar är en typisk väg som människor tar för att gå den kortaste vägen eller undvika slutningar och höjdskillnader. Vägar gör människor medvetna om tid och rum då naturen ständigt förändras i rörelse. Ljud, ljus, vegetation och dofter är några av faktorerna som en designer bör ha i beaktning för att skapa en harmonisk upplevelse. Stigar genom gångar av olika typer av vegetation ger en upplevelse av avskildhet och en omslutande känsla som bildas av bladverk (Dee 2001, s. 83,84,102).

4. Enskifteshagen

4.1 Platsen och dess omgivning

Enskifteshagen ligger i Malmö i stadsdelen Annelund mellan Lantmannagatan och Norra Grängesbergsgatan. 1939 gjordes ett beslutfattande av kungliga styrelsen att man skulle anlägga en park av två industriområden så att det blev en tydligare gräns mellan bostadsområdet och industriområdet (Bihang till Malmö stadsfullmäktiges protokoll 1940). Namnet Enskifteshagen kommer från när det första enskiftet var i Sverige år 1786 (Malmö kn, TRYGGHETEN 2 ANNELUND u.å.).

Det är en rektangulär park på 28 000 m² som ligger likt en avgränsning mellan ett bostadsområde i norr och ett industriområde med verksamheter i söder. Industriområdet ligger i kvarteret Kampen som är kulturljudzonen i Sofielund. Ett område som har koppling till Malmös historia, där olika verksamheter, kultur- och fritidsaktiviteter samsas (Malmö stad 2022).

I västra delen av parken ligger S:t Matteus kyrka och i den östra delen avgränsar parken mot Norra Grängesbergsgatan. I parken finns det en temalekplats ”Rörelse” som rustades upp av Svenska Landskap, en populär aktivitet för barnfamiljer (Svenska Landskap 2014). Utöver det så ligger det en stadsodling, hundrastgård, utegym, multiarena, en stor yta med gräsmatta, allmänna toaletter och en falafelkiosk i parken.

Parken används även till olika event som bl.a. Malmö Sommarscen (Malmö stad u.å.a), utomhusbio (Panora 2020) och Barnens matfestival (Sydsvenskan 2019).

4.2 Nulägesanalys

4.2.1 Befintlighet och inventering

Syftet med analyserna är att undersöka den del av parken i Enskifteshagen som har valts ut för en omgestaltning. Målet med undersökningen är att se hur platsen används idag för att få en uppfattning av vad som fungerar och vilka problem det finns.

Delen av Enskifteshagen som valt för omgestaltning ligger i östra delen av parken. Gångstråket Baskemöllegången avskiljer området från övriga delar av parken. I det valda området ligger en hundrastgård, stadsodling, falafelkiosk och

Malmö Kommuntekniks byggnad. Platsbesök har gjort vid flera tillfällen och vid olika tidpunkter på dygnet.

Hundrastgården är den platsen som människor besöker och vistas i med sina hundar. Malmö stad (2010) har satt ihop ett program för hundrastområden i staden. I dagsläget finns det 61 inhägnade hundrastgårdar i Malmö. Målsättning är att inom en radie på 800 m ska det finnas tillgång till en hundrastgård. I programmet finns det riktlinjer för utformningen av hundrastgårdar som lyder:

Rastgårdarna ska vara så stora som möjligt och gärna ha kullar och nivåskillnader. Markmaterialet bör vara gräs men i mindre hundrastgårdar är grus att föredra då slitaget blir för högt på gräs. Vid ingångarna brukar det bli lerigt så betongplattor har en bra funktion där. Staketet runt om hundrastgården ska vara 1,20 m höga och grindarna vid ingångarna ska vara minst 2,20 m breda. Belysning är en viktig faktor då hundägare är ute under större delen av dygnet speciellt ur en trygghetssynpunkt på kvällarna.

Växligheten i hundrastgårdarna ger ett helhetsintryck och skapar trivsel på platsen. Vegetationen ska planeras ur en trygghetssynpunkt men ej skapa för stora buskage eller inge en inestängande känsla. En planterad häck runt hundrastgården ska inte vara högre än 1 meter. Malmö stad (2010) föreslår att träd och buskar som planteras ska vara salttåliga och klara hundurin. Förslag på växtlighet är syren, schersmin och flerstammiga träd.

Vid de mindre hundrastgårdarna är det viktigt att det finns aktivitetssysselsättning för hundarna som stockar och ihåliga stammar. Utrustning som bänkar och stockar ska ej placeras för nära områdets staket då risk finns att hundarna kan hoppa ur hundrastgården. För hundägaren ska det finnas sittplatser innanför och utanför gården. Möjlighet till vatten från kran i anslutning till hundrastgården och hundlatriner bör finnas (Malmö stad 2010).

Rastgården är omringad med stängsel och en ligusterhäck runt om (figur 9). Gården är nedgången och skulle behöva rustas upp för att bli mer trivsam (figur 10).

Odlingarnätverket Seved är en ideell förening som har flera gröna odlingar i Sofielund som stadsodlingen i Enskifteshagen tillhör. För att få vara en del i Seved och börja odla behövs ett medlemskap i föreningen (Seved u.å.). Området där stadsodlingen är beläget behöver också rustas upp (figur 11). Förutom medlemmarnas egna odlingslådor så är det stökigt och vildvuxet (figur 12). Nu är det ingen säsong för odling så platsen används antagligen mer längre fram på våren.

I den södra delen ligger falafelkiosken som är välbesökt under deras öppettider. Intill kiosken har Malmös Serviceförvaltningen och Kommunteknik en byggnad (figur 13). Delar av huset är nerklottrat med graffiti vilket drar ner intrycket på platsen (figur 14).

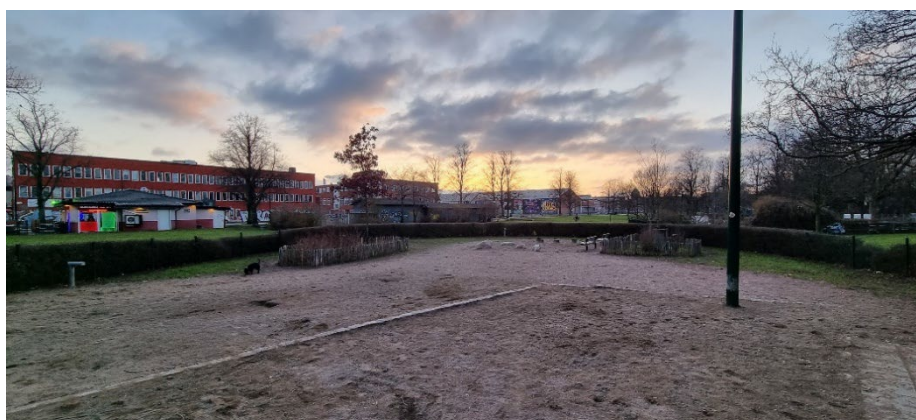
I mitten finns en gräsmatta som förbinder hundrastgården och stadsodlingen med falafelkiosken (figur 15). Det är en öppen plats som inte känns inbjudande och trygg. Gräsmattan har inget naturligt användningsområde, då det ej finns några sittplatser eller behov av att gå över då människorna använder gångvägarna runt om parken.

I bilaga 1, finns en karta över platsen där den befintliga vegetationen är identifierad och markerad. Den visar även var bilderna i figurerna 9–15 är tagna ifrån på platsen.

Norra Grängesbergsgatan är en trafikerad bilväg som avgränsar mot parken med en gångbana. Avgaser och ljud från fordonen blir påtagligt. Längst båda sidorna av parken löper både en cykel- och gångbana.

Figur 9. Fotografi över hundrastgården med ligusterhäcken runt. Markerat som A i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

Figur 10. Fotografi över hundrastgården. Markerat som B i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

Figur 11. Fotografi över stadsodlingen. Markerat som C i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

Figur 12. Odlingslotter och ett nerklottrat skjul i stadsodlingen. Markerat som D i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

Figur 13. Malmö stad Serviceförvaltning och Kommuntekniks byggnad. Markerat som E i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

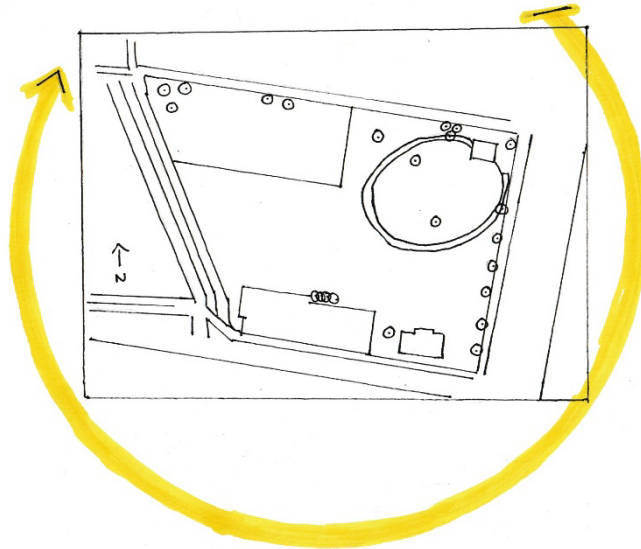
Figur 14. Malmö stad Serviceförvaltning och Kommuntekniks byggnad. Markerat som F i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

Figur 15. Gräsmattan som förbinder stadodlingen, hundrastgården, Kommuntekniks byggnad och falafelkiosken. Markerat som G i bilaga 1. (Foto: Börjesson, 2025).

4.3 Platsanalys

Solanalys har gjorts på platsen för att få en förståelse för hur solen rör sig över området (figur 16). Vilka delar är solutsatta och var det skuggigare partierna finns (Hoffmann 2025). Årsnederbörden i området har undersökts och dokumentering av fotografier har tagits över området (Malmö stad 2025). Enskifteshagen ligger i zon 1 och det är moränlera på platsen (SGU u.å.).

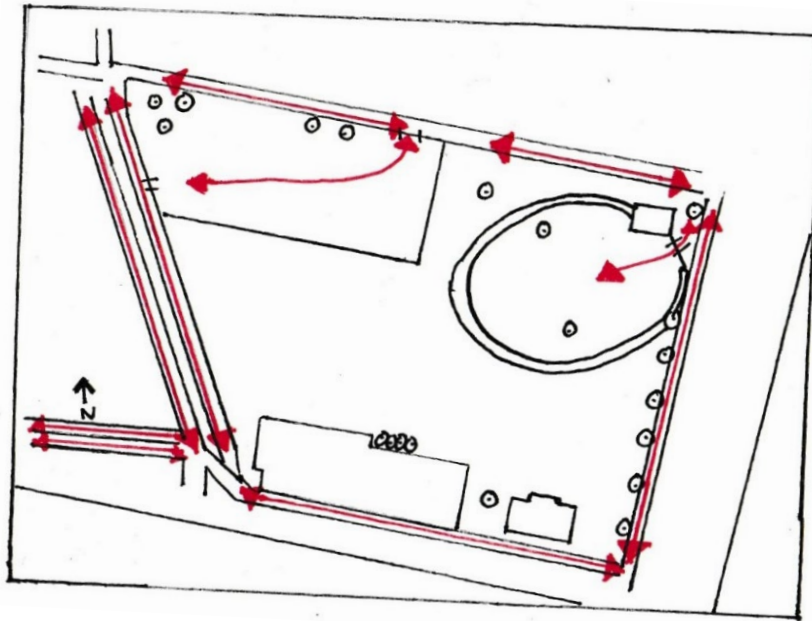

Figur 16. Solanalys över Enskifteshagen. (Illustration Börjesson, 2025).

Bostadshusen i norr är flervåningshus medan det i söder är lägre byggnader. Rumsligheten på platsen består av hundrastgården och stadsodlingen, i övrigt är det en öppen plats med en gräsmatta i mitten. Åt öst står det åtta fullvuxna *Tilia x europaea* i en allé längst med bilvägen. Fordonen på bilvägen bidrar både till ljud/buller och avgaser.

Deltagande observation och rörelsemönster (figur 17) har utförts på platsen vid olika tillfällen och tidpunkter från mitten av januari till slutet av februari. Där slutsatsen av analysen är att gräsmattan inte beträds eller används i dagsläget. Människor utnyttjar hundrastgården och besöker falafelkiosken. Parken är välbesökt men det är främst besökare som tar sig till och från punkter och använder då gång- och cykelbanorna.

Gatubelysning förekommer vid gångvägarna runt parken men ej inne på gräsmattan vilket gör att det blir mörk på kvällarna och känns otrygg att beträda då. Bostadshusen och industrilokalerna skyddar platsen mot vind i norr och söder men blir vindexponerad från öst och väst.

Figur 17. Röda pilarna visar rörelsemönstret över platsen. (Illustration Börjesson, 2025).

En SWOT-analys är ett verktyg som kan användas inom olika företag, organisationer och projekt för att utvärdera vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot det finns i vissa situationer. Vidare gjordes en SWOT-analys över platsen genom en deltagande observation och litteraturstudier för att identifiera vilka styrkor, svagheter, möjligheter och hot det finns i parken (figur 18).

SWOT-analys

Styrkor • Platsen är lättillgänglig att besöka med kollektivtrafik, cykel eller gång, då det finns bra cykel och gångbanor. • Målpunkter finns på platsen som hundrastgård, stadsodling och falafelkiosk. • Befintliga lignoser och växtlighet på platsen.	Svagheter • Saknar en sammanhållning/koppling till platsen. • Människor utnyttjar ej gräsmattan. • Gränsar till en bilväg- säkerhetsrisk när barn och djur vistas i parken. Avger även buller och avgaser. • Hundrastgården och stadsodlingen är nedgången. • Få sittplatser. • Klotter på byggnaderna på platsen. • Otrygg känsla speciellt på kvällen.
Möjligheter • Att skapa en inbjudande och tilltalande plats med olika rum och funktioner. • Rusta upp stadsodlingen och hundrastgården. • Skapa sociala ytor som integrerar människor. • Avskärma området från bilvägen. • Skapa fler sittplatser. • Öka den biologiska mångfalden på platsen med mer vegetation. • Mer och bättre belysning för att skapa en tryggare plats.	Hot • Ekonomiska förutsättningar från kommunens sida att anlägga parken. • Området kan vara hotat av framtida byggprojekt som eventuellt kan minska parkens yta och utformning. • Om skötseln på platsen inte sköts påverkar det platsen negativt, den blir mindre attraktiv. • Klimatförändringar som kraftigt regn och stormar som förstör vegetationen.

Figur 18. SWOT-analys av Enskifteshagen.

5. Gestaltning ur teorin

Utmaningen med omgestaltningen är att knyta ihop de olika delarna på platsen. Skapa en inbjudande känsla av platsen som människor vill besöka, umgås och möjliggör för återhämtning. Området har potential då det redan finns tre målpunkter på platsen men det behövs en bättre sammanlänkning mellan dessa för att skapa en plats där integrationen blir en naturlig social del.

Genom att koppla ihop PSD-teorin och gestaltningsteorierna med omgestaltningen så har följande kvaliteter valts ut då det passar för utformning av ett mindre grönområde och skapar sociala interaktionen mellan människor: skyddad, mångfald, socialt och kulturell. Dessa fyra kvaliteter kompletterar varandra då det ligger bredvid varandra i PSD-modellen (figur 4) (Stoltz & Grahn 2021b).

5.1 Åtgärden som används i gestaltningen

Shelter-Skyddad

Skyddande rum men en plats där man kan känns sig trygg och ha översikt av platsen (Stoltz & Grahn 2021b).

- Mer vegetation på platsen för att få parken att bli mer inbjudande och ge en inneslutande känsla.
- Skapa rumslighet på platsen med hjälp av vegetation som delar av parken i olika rum.
- Växtbeklädd pergola med sittplatser som ger en omslutande känsla, se men inte bli sedd.
- Häck planteras runt området för att få mer rumslighet.

Diverse-Varierad

Variation av material på en plats. Det kan vara vegetation och olika element som markmaterial, vatten m.m. (Stoltz & Grahn 2021b)

- Använda olika markmaterial.

- Perennrabatter med sensoriska växter som skapar estetik och bidrar till biologisk mångfald och gynnar djurlivet. Några exempel på sensoriska växter hade kunnat vara: *Lavendula angustifolia*, *Actaea simplex*, *Nepeta x faassenii*, *Stachys bysantina*, *Eryngium planum*, *Miscanthus sinensis* och *Panicum virgatum*.
- Perenner och vegetation som skapar ett vintervärde på platsen.
- Olika typer av material som förstärker uttrycket på platsen.

Social-Socialt

Gestaltad plats där människor kan mötas för att integrera med varandra (Stoltz & Grahn 2021b).

- Fler sittplatser som strategiskt placeras ut i parken.
- Öppna upp stadsodlingen och hundrastgården med fler ingångar inifrån parken. Koppla ihop platserna med parken så det blir lättillgängligt att besöka från olika håll.
- Rusta upp hundrastgården till en mer inbjudande rastgård för både ägare och mer aktiverande för hundar. Skapa en varierad och stimulerad miljö för hunden med olika element samt bättre sittmöjligheter för hundägarna.
- Gestalta fler mötesplatser och rum där sociala möten kan ske.
- Spara en del av gräsmattan för spontana aktiviteter som exempel lek eller picknick.

Cultural-Kulturell

Påverkan av människan på platsen. Det kan vara allt från planteringar, vatteninstallationer och skulpturer (Stoltz & Grahn 2021b).

- Klippta gräsmattor och formklippta buskar.
- Upphöjda planteringsbäddar som kan användas som sittplatser.
- Välskötta planteringar och underhållen vegetation.
- Vattenbad/fontän.

5.2 Koncept - Naturliga möten

Parkens syfte är att skapa en plats för människor, djur och natur där både avskildhet och social interaktion erbjuds. Gestaltningen utgår ifrån de funktioner som idag finns på platsen: hundrastgård, stadsodling och falafelkiosken. Genom att integrera de olika delarna med varandra skapas en inkluderande miljö och ett sammanhang. En utformning som kopplar ihop de olika ytorna i stället för att de ligger utplacerade i var sitt hörn av parken. För att skapa rumslighet tillämpas en varierad vegetation som skapar olika rumsliga upplevelser och uppmuntrar till sociala möten. Gångvägar och ytor som skapas är lättillgängliga och inkluderande för alla. Planteringar av perenner som är utvalda att främja den biologiska mångfalden och tillför estetik för platsen inkluderas i designen.

För att skapa rumslighet på platsen kommer häckar i olika nivåer att omsluta parken och skapa nya rum för att området ska kännas mer tilltalande. Sittplatser som erbjuder vila och sociala möten placeras ut strategiskt på flera platser i parken. För att skapa mer skyddande och ombonade sittplatser kommer en pergola med klätterväxter att fylla den funktionen.

Markmaterial kommer vara en variation av grus, marksten och gräs för att skapa materialkontrast. Det skapar även estetik och taktila förnimmelser.

6. Gestaltning av Enskifteshagen

6.1 Illustrationsplan

Illustrationsplan skala 1:200 (A2) se bilaga 2.

6.2 Sektioner

Tre sektioner i skala 1:200 (A4) se bilaga 3 och 4.

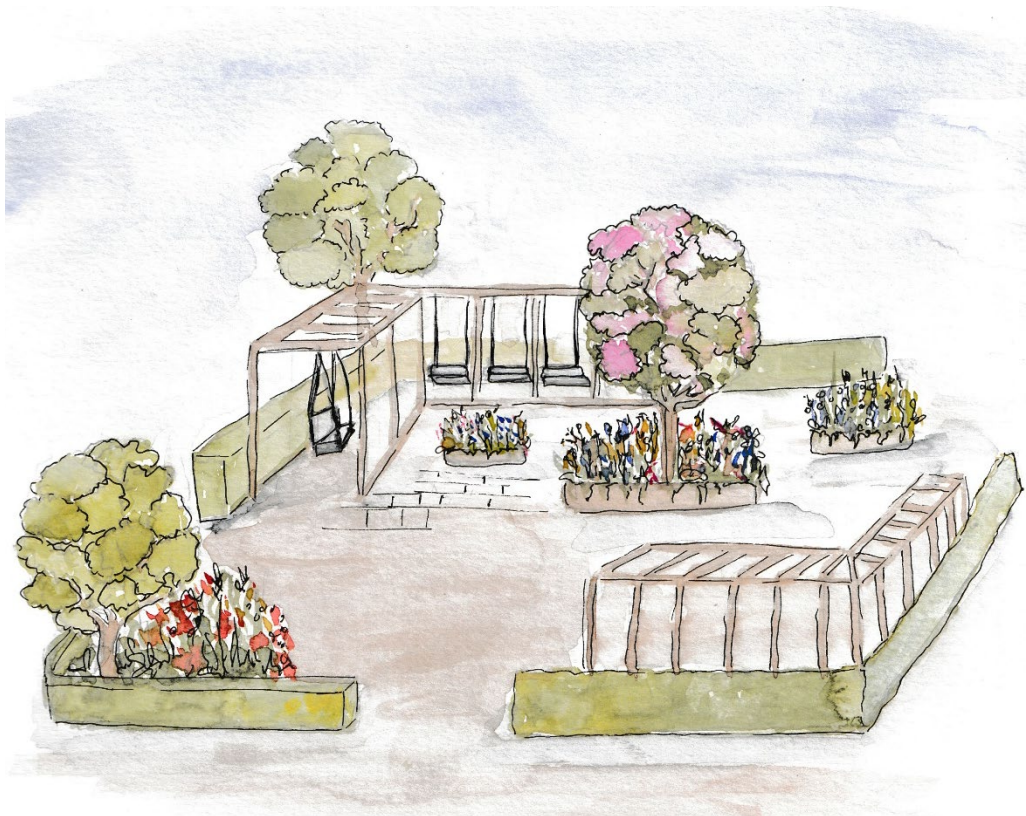
6.3 Det öppna rummet

Enligt PSD-teorin har parkens sociala rum fått namnet: Det öppna rummet. Det är platsen i parken som knyter ihop de olika rummen till en social yta. En samlingsplats för integration, återhämtning och njutning.

Dee (2001) beskriver medveten rumslighet som tre dimensioner med tak, väggar och golv. De gestaltats i detta rum där två pergolor är placerade mitt emot varandra i var sitt hörn som en inramning av rummet vilket fungerar som tak och skydd för solen. För att utöka takets funktion med vegetation planteras träd ut i rummet som bidrar till grönska och skugga. Rummets form och rumslighet förstärks av häckar som skapar väggar. Markmaterialet som symboliserar golvet består av marksten i varmare toner och grus i liknande färgskala som skapar kontrast mot varandra (figur 19).

Gehl (2011) betonar vikten av bra sittmöjligheter och menar att människor överlag vill ha funktionella sittplatser för att stanna kvar på en plats. Yngre människor är inte lika kräsna som äldre. Äldre vill ha lättillgängliga sittplatser som är lätta att ta sig upp från. För att tillgodose detta har två olika typer av sittplatser gestaltats i rummet. I den norra pergolan är hängbänkar upphängda som kan intressera yngre människor medan i den södra pergolan är markfasta bänkar utplacerade där tillgängligheten för sittmöjligheter är bättre. Båda sittplatserna skapar tillfällen för social integration och vila.

I rummet är det utplacerade olika stora upphöjda planteringsbäddar med långlivade perenner, som skapar en mjuk kontrast till den hårda pergolan där färg, doft och texturer är i fokus.

Figur 19. Illustration över Det öppna rummet. (Illustration: Börjesson, 2025).

6.4 Det omslutna rummet

Rummet i parken inger känslan av öppenhet samtidigt som den skapar avskildhet. Sittplatserna är utformade i en vinkelform med utplacerade bord som skapar en central mötesplats (figur 20) (Gehl 2011). Denna bjuder in till sociala möten men erbjuder även möjlighet till återhämtning. Sittplatserna bland omgivande häckar och perennrabatter bidrar till en omsluten och sensorisk upplevelse (Dee 2001).

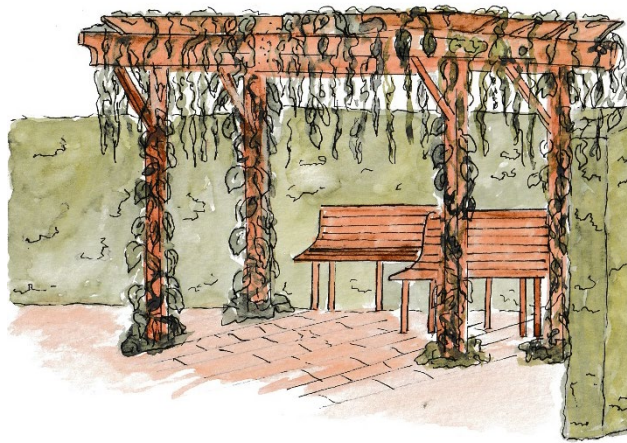

Figur 20. Illustration över Det omslutna rummet. (Illustration: Börjesson, 2025).

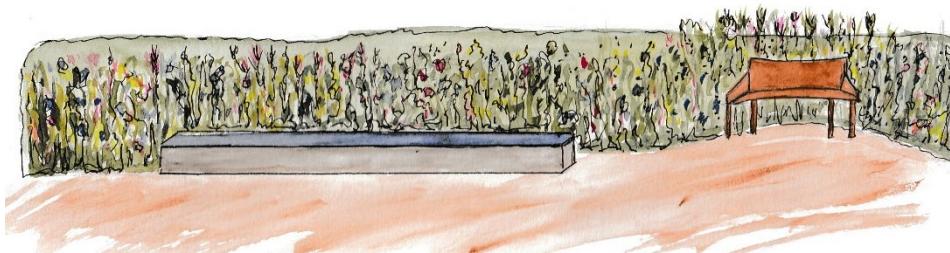
6.5 Skyddande lunden

Rummets placering bakom byggnaden är ett medvetet val för att gestalta egenskaperna ur den skyddande kvaliteten enligt PSD-teorin. Om Sittplatserna har skydd i ryggen känner människor en trygghet av att stanna upp och sätta sig där, vegetation av lignoser och perenner förstärker denna känsla på platsen (Gehl 2011). Vissa sittplatser är mer skyddande av vegetation medan andra bänkar är placerade mer öppet. Rummets gestaltning är i en organisk form med olika rum i rummet vilket ger ett lugnt och statiskt uttryck. Rumsligheten skapas av häckar som omger platsen med olika nivåskillnader som ger en omsluten känsla. En annan rumslighet på platsen är perennrabatterna med lång växtperiod och vintervärde som även bidrar till sensoriska upplevelser. Pergolan där klätterväxter ger ytterligare en känsla av skydd, vilket enligt Stoltz och Grahn (2021) stödjer

behovet av att se men inte bli sedd (figur 21). Ett vattenspel är placerat i rummet som alstrar ett svagt porlande ljud och inbjuder till beröring (figur 22) (Dee 2001).

Figur 21. Pergola med sittplatser i Skyddande lunden. En plats där man kan se men inte bli sedd. (Illustration Börjesson, 2025).

Figur 22. Vattenspel med porlande ljud i den Skyddande lunden. (Illustration Börjesson, 2025).

6.6 Grönskande passagen

Grönskande passagen skapas av en pergolagång som leder in till det öppna rummet i parkens centrala del. Vegetation av klättrväxter och perennrabatter på båda sidorna av pergolan skapar en inbjudande upplevelse och en känsla av avskildhet (figur 23) (Dee 2001). Kontrasterna mellan textur, form och färg är en central del i planteringarna liksom av en målning som kan väcka besökarnas nyfikenhet och lust till att beträda området (Bengtsson & Forss 1989).

Figur 23. Illustration över Gröna passagen. (Illustration: Börjesson, 2025).

6.7 Hundrastgården

Mitt gestaltsningsförslag för hundrastgården är att rusta upp den och göra den mer inbjudande för både hundar och hundägare. En plats där hundägaren vill stanna kvar en längre stund och där hunden får tillgång till en yta med olika aktiviteter och underlag att leka på. För att integrera hundrastgården med parken har den

öppnats upp med en ingång till parken. På det viset kan man besöka den från två håll och bli en social yta.

Vid tegelbyggnaden som ligger i anslutning till hundrastgården kommer det att planteras klätterväxter som kan klättra upp på byggnaden och ge ett livfullare uttryck. Två bänkar kommer placeras mot väggen där det är bra uppsikt över rastgården. En kran för vatten och avspolning sitter på byggnaden i anslutning till ingången.

För att skapa en varierad miljö ur PSD-teorin kommer en häck i olika nivåer som omgärdar området med ett stålstaket på insidan sättas upp. Detta motverkar att hundarna kan ta sig ut. Staket får ej vara lägre än 1,20 m (Malmö stad 2010). De befintliga träden är kvar men ett träd har lagts till i nedre delen av parken mot söder för att skapa rumslighet och karaktär. Vid det nyplanterade trädet kommer en bänk att placeras som skydd för solen och där besökarna kan vila. Salttåliga buskar kommer planteras ut för att skapa struktur och gömställen för hundarna. I norra delen anläggs en kuperad terräng. Övrig lek- och aktiveringsobjekt kommer vara olika stora stockar, ihåliga stammar samt större stenar. Markmaterialet kommer till största delen vara gräs men även bark i större friktioner. Betongplattor kommer anläggas vid ingångarna då det kan bli lerigt vid dåligt väder.

6.8 Falafelkiosken

Genom att anlägga en uteservering i anslutningen till falafelkiosken med ingång från parken skapar det en social plats som anknyter kiosken med området.

6.9 Gröna mötesplatsen

Mellan hundrastgården och falafelkiosken har en gräsmatta gestaltats som en naturlig förlängning av kioskens uteservering. Ur PSD-teorin kulturell så kommer gräsmattan vara välskött med en formklippt häck i ena hörnet mot söder. Gräsmattan kan utnyttjas för både lek och övriga sociala aktiviteter samtidigt som tre grupper med runda sittplatser i olika storlekar och höjdnivåer placeras ut på gräsmattan (figur 24). Träd planteras ut för att skapa ett tak och skydd mot solen under det varmaste dagarna.

Figur 24. Runda bänkar i tre olika storlekar och nivåer som är placerade i Gröna mötesplatsen. (Illustration Börjesson, 2025).

6.10 Community garden - Kvartersträdgården

Ett förslag till den nuvarande stadsodlingen är att göra om den till en Community garden för att skapa en plats som integrerar människor till sociala möten och gemensamma intressen. Community gardens är en yta i ett stadsområde där de boende i området samlas för att tillsammans ta hand om odlingen. Det finns olika sätt att sköta en community garden. De två vanligaste sätten är att varje person antingen har sin egen odlingslott att ta hand om eller att man har en större gemensam som alla hjälper till med. Det kan vara i samarbete med kommunen, hyresvärdar eller organisationer. Det är ett bra sätt för stadsbor som inte har tillgång till egna trädgårdar att få möjlighet att odla grönsaker och frukt. Samtidigt integrerar man människor med samma intressen och strävar för en hållbar miljö (SKuD 2025). För att skapa en integration med odlingen och resten av parken har en ingång öppnats upp mot parken i söder.

7. Diskussion och slutsats

7.1 Diskussion

Malmö stad växer varje år och ökat invånarantal, med både nyfödda och inflyttade människor, gör staden mer tätbefolkad (Malmö stad u.å.). Behovet av bostäder ökar vilket skapar konkurrens om den befintliga markytan. Platser som grönområden, parker och lekplatser får då stå tillbaka för nybyggnationerna. Samtidigt som forskningar påvisar att behovet av grönområden i städer är avgörande för människors välbefinnande och mående (Groenewegen et al. 2006), samt att minskad tillgång till gröna miljöer kan öka sjukdomar som psykisk ångest, depression och stressrelaterade sjukdomar (Stoltz 2019). Närheten till en park eller grönområde spelar en viktig roll hur den kommer besökas fysiskt och psykiskt. Den bidrar till olika former av rekreation, exempelvis promenader, fysiska aktiviteter, sociala möten eller bara återhämtning. Närheten av dessa miljöer är även en viktig aspekt för stadsbarn då det ofta är den enda kontakt de får med naturlig miljö. Skötselaspekten över ett område ökar besöken då den blir mer tilltalande om den är välskött och omhändertagen (Gehl 2011).

Denna kandidatuppsats har som syfte att göra en gestaltning av en del av den offentliga parken Enskifteshagen som ligger i Malmö utifrån miljöpsykologiska synpunkter. Arbetet grundar sig i teorin Perceived sensory dimension- PSD (Stoltz & Grahn 2021a), som beskriver hur människor påverkas och upplever de sensoriska kvaliteterna i den gröna miljön. Utifrån frågeställningen som denna studie skulle besvara genom min slutliga gestaltning var: Vilka miljöpsykologiska teorier är relevanta när en offentlig plats ska gestaltas? Hur kan gestaltning av en offentlig plats främja social integration/samspel mellan människor? Resultatet av att svara på frågeställningarna har litteraturstudier varit avgörande för att förstå PSD-teorin och dess betydelse och hur den påverkar människan välmående. I min gestaltning valdes fyra kvalitéer ut som stöd för min gestaltning för att främja social integration och samspel mellan människor, skyddad, varierad, socialt och kulturell.

Genom plats- och nulägesanalysen framkom det att stora delar av området ej används idag. Det finns tre sociala målpunkter, hundrastgård, stadsodling och en falafelkiosk, dessa integrerar inte med varandra och det blev utmaningen i gestaltningen att skapa en helhet och koppla ihop dessa områden för att skapa en inkluderande park.

Gestaltningen och den sociala integrationen

Designprocessen i gestaltningen var målet att skapa och uppmuntra sociala möten på platsen. Forskning visar att en plats som erbjuder både sociala och återhämtande möjligheter är mer inkluderande och skapar social interaktion (Gehl 2011). Gestaltningen har utformats utifrån PSD-teorin och den sociala integrationen, vilket ledde till att sju olika rum skapats i parken. En central del i parken är det öppna rummet med sittplatser, pergolor och perennplanteringar som ger en inbjudande upplevelse och som skapar möjligheter för social interaktion och samspel. För att koppla ihop de tre sociala ytorna som idag finns på platsen har rummen öppnats upp in mot parken då det förbättrar tillgängligheten och integrationen att besöka rummen och det blir mer inkluderade i parken.

Enligt Malmö stads riktlinjer (2010) angående hundrastgårdar finns det fyra aspekter som inte uppfylls på platsen i dagsläget. Det saknas stockar för aktivering, vattenkran för hundars behov och möjlighet att kunna skölja av exempelvis hund eller rullstol, sittplatser i anslutning utanför rastgården och häcken överskrider den rekommenderade höjden på 1m.

Begränsningar och framtida forskning

Då gestaltningen är baserad på en miljöpsykologisk teori och inte kommer att utformas i praktiken är det omöjligt att veta om utformningen skulle uppfylla den funktionen på platsen. Framtida forskning skulle kunna vara att analysera, observera och göra intervjuer i parken för att se hur människors upplevelse skulle varit om gestaltningen förverkligas.

Eftersom kursen omfattar 15 hp så har tiden varit begränsad, vilket innebär att en komplett växtlista med planteringsplan inte har tagits fram. Det hade varit ett värdefullt komplement för att kunna gestalta och tydligare uttrycka den rumsliga vegetationen och dess taktila förnimmelser.

7.2 Slutsats

Denna uppsats har undersökt hur miljöpsykologiska teorier, särskilt PSD, kan tillämpas i en gestaltning av en del i offentlig park för att skapa samspel och social integration mellan människor. Genom att integrera de fyra olika PSD-kvaliteterna som arbetet har stöttat sig på, har olika rumsligheter utformats i parken som skapar olika förutsättningar för sociala möten och återhämtning. Öppna platser bjuder in till social interaktion medan mer avskilda områden är för återhämtning. I gestaltningen har rumslighet och vegetation som golv, väggar och tak utformats med hänsyn till besökarens upplevelse. Utformningen av gestaltningen samt sittplatser och mötesplatser i olika former och tillgängligheter i

parken ökar möjligheten att skapa en inkluderande miljö för äldre, vuxna, barn och djur. En central del i gestaltningen är pergolorna som gemensamt skapar en röd tråd i parken. Dessa bidrar till att skapa tak över platsen, en skyddande atmosfär samt bjuder in till social interaktion. Dessa element bidrar till rumslighet och en trivsamt miljö.

Denna studie hade varit värdefull för exempelvis en stadsplanerare att ta del av vid gestaltning av urbana miljöer både i större och mindre skala där social interaktion i stadsutvecklingen är i fokus.

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1

Befintlig vegetation och figuranvisning i skala 1:500 (A3).

8.2 Bilaga 2

Illustrationsplan över Enskifteshagen i skala 1:200 (A2).

8.3 Bilaga 3

Sektion A och B i skala 1:200 (A4).

8.4 Bilaga 4

Sektion C i skala 1:200 (A4).

9. Referenser

Tryckta källor:

Bengtsson, R. & Forss, K. (1989). Perennboken med växtbeskrivningar. Stockholm: LT.

Dee, Catherine (2001). Form and fabric in landscape architecture: a visual introduction. London: Spon

Gehl, Jan (2011). Life between buildings: using public space. Washington, DC: Island Press

Johansson, Maria & Küller, Marianne (red.) (2005). Svensk miljöpsykologi. Lund: Studentlitteratur

Kaplan, Rachel & Kaplan, Stephen (1989). The experience of nature: a psychological perspective. Cambridge: Cambridge Univ. Pr.

Norberg-Schulz, Christian (1980). Genius loci: towards a phenomenology of architecture. New York: Rizzoli

Robinson, Nick (2003). The planting design handbook. 2. ed. Aldershot: Ashgate

Wallin, T., Sjöman, H. & Haggren, B. (2010). Sol eller skugga: torrt, fuktigt, blåsig eller skyddat läge: trädgårdsplanering på växternas villkor. Stockholm: Norstedts.

Digitala källor:

FN fakta (u.å.). Globala målen: Mål 11- Hållbara städer och samhällen. <https://fn.se/wp-content/uploads/2023/09/3-23-Mal-11.pdf> [2025-01-28]

Grahn, P. & Stigsdotter, U.K. (2010). The relation between perceived sensory dimensions of urban green space and stress restoration. Landscape and Urban Planning, 94 (3), 264–275. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2009.10.012> [2025-01-28]

Groenewegen, P.P., van den Berg, A.E., de Vries, S. & Verheij, R.A. (2006). Vitamin G: effects of green space on health, well-being, and social safety. BMC Public Health, 6 (1), 149. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-6-149> [2025-01-27]

- Hoffmann, T. (2025). SunCalc sun position- und sun phases calculator.
<https://www.suncalc.org> [2025-02-10]
- Lantmäteriet (2025) Enskifteshagen i Malmö. SWERF 99TM.RH 2000, N: 6161414, E: 375981. [Flygfotografi]. <https://minkarta.lantmateriet.se/> [2025-02-11]
- Lantmäteriet (2025) Enskifteshagen i Malmö. SWERF 99TM.RH 2000, N: 6161975, E: 375780. [Flygfotografi]. <https://minkarta.lantmateriet.se/> [2025-03-06]
- Malmö kn, TRYGGHETEN 2 ANNELUND (u.å.). Bebyggelseregistret (BeBR) - Riksantikvarieämbetet.
<https://bebyggelseregistret.raa.se/bbr2/anlaggning/visaHelaBeskrivningen.raa.jsessionid=58B79B260BC168D9F607749E07783E9A?anlaggningId=21310000001013&anlaggningBeskrivningId=21120000186624&visaBeskrivningar=true> [2025-01-30]
- Malmö stad, M. (u.å.). Befolkning. [text]. <https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Befolkning.html> [2025-03-05]
- Malmö stad (u.å.a). Våra spelplatser. [text]. <https://malmo.se/Malmo-Sommarscen/Vara-spelplatser.html> [2025-03-09]
- Malmö stad (2010). Program för Hundrastområden.
<https://malmo.se/download/18.18ed938317a0fec4a62690f/1625213937578/Program%20f%C3%B6r%20Hundrastomr%C3%A5den.pdf> [2025-02-11]
- Malmö stad (2022). Permanenta bygglov i kulturljudzonen öppnar upp för långsiktighet. Mynewsdesk. <https://www.mynewsdesk.com/se/malmo/pressreleases/permanenta-bygglov-i-kulturljudzonen-oeppnar-upp-foer-laangsiktighet-3224056> [2025-02-05]
- Malmö stad (2025). Klimat- och väderstatistik. Miljöbarometern - Malmö stad.
<https://miljobarometern.malmo.se/klimat/klimat-och-vaderstatistik/> [2025-02-10]
- Panora (2020). Utomhusbio: En kärlekshistoria + samtal.
<https://panora.se/events/utomhusbio-en-karlekshistoria/> [2025-02-05]
- Seved (u.å.). Odlingsnätverket Seved. Odlingsnätverket Seved.
<https://odlingsnatverket.se/> [2025-02-16]

- SGU (u.å.). SGUs Kartvisare. <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html> [2025-02-10]
- SKuD (2025). Hållbar trädgårdsodling: Prova på community gardening! SKuD. <https://www.skud.se/hallbar-tradgardsodling-prova-pa-community-gardening/> [2025-02-16]
- Stigsdotter, U.K., Corazon, S.S., Sidenius, U., Refshauge, A.D. & Grahn, P. (2017). Forest design for mental health promotion—Using perceived sensory dimensions to elicit restorative responses. *Landscape and Urban Planning*, 160, 1–15. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2016.11.012> [2025-02-09]
- Stoltz, J. (2019). Perceived Sensory Dimensions : A Human-Centred Approach to Environmental Planning and Design. Department of Physical Geography, Stockholm University. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-175525>
- Stoltz, J. & Grahn, P. (2021a). Perceived sensory dimensions: An evidence-based approach to greenspace aesthetics. *Urban Forestry & Urban Greening*, 59, 126989. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2021.126989> [2025-02-09]
- Stoltz, J. & Grahn, P. (2021b). Perceived sensory dimensions: Key aesthetic qualities for health-promoting urban green spaces. *Journal of Biomed Research*, 2 (1). <https://doi.org/10.46439/biomedres.2.009> [2025-02-06]
- Svenska Landskap (2014). Temalekplats “Rörelse”, Enskifteshagen Malmö. <https://www.svenskalandskap.se/uppdrag/lekplatser-barnomsorg/enskifteshagen-i-malmo-bestallare-malmo-stad-gatukontoret/> [2025-01-28]
- Sydsvenskan (2019). Ny foodtruckfestival för barn startar i Malmö i vår. Sydsvenskan. <https://www.sydsvenskan.se/2019-03-19/ny-foodtruckfestival-for-barn-startar-i-malmo-i-var/> [2025-02-05]

Tabell:

Tabell 1. Revidering av Perceived Sensory Dimensions (PSD) (Stigsdotter et al. 2017) och (Stoltz & Grahn 2021a)

10. Tack

Jag vill rikta mitt tack till min handledare Kamil Chojnowski för vägledning, stöd och värdefull feedback under mitt arbete.

Slutligen vill jag även tacka min fantastiska sambo för ovärderlig stöttning och uppmuntran under hela processen. Att utföra detta arbete under en speciell period i livet som höggravid har varit både utmanande och lärorik. Det bevisar att allt går med pepp och hejarop från familj, vänner och klasskamrater.

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Alexandra Börjesson har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

Befintlig vegetation		
Nr.	Vetenskapligt namn	Svenskt namn
Lignoser		
1	<i>Acer platanoides</i>	Skogslönn
2	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Tysklönn
3	<i>Buddleja davidii</i> cvs.	Syrenbuddleja
4	<i>Cercidiphyllum japonicum</i>	Katsura
5	<i>Cornus</i> sp.	Kornellsläktet
6	<i>Forsythia</i> sp.	Forsythiasläktet
7	<i>Fraxinus</i> sp.	Asksläktet
8	<i>Juglans regia</i>	Valnöt
9	<i>Ligustrum vulgare</i>	Liguster
10	<i>Malus</i> sp.	Äppelsläktet
11	<i>Prunus avium</i>	Sötkörsbär
12	<i>Prunus padus</i>	Hägg
13	<i>Prunus</i> sp.	Körsbärssläktet
14	<i>Quercus coccinea</i> 'Splendens'	Scharlakansek 'Splendens'
15	<i>Quercus</i> sp.	Eksläktet
16	<i>Ribes</i> sp.	Vinbärssläktet
17	<i>Rosa</i> sp.	Rosensläktet
18	<i>Salix</i> sp.	Sälgsläktet
19	<i>Sambucus</i> sp.	Flädersläktet
20	<i>Sorbus</i> sp.	Rönnsläktet
21	<i>Symphoricarpos</i> sp.	Snöbärsläktet
22	<i>Syringa</i> sp.	Syrénsläktet
23	<i>Tilia x europaea</i>	Parklind
24	<i>Zelkova serrata</i>	Japansk zelkova
Klätterväxter		
25	<i>Fallopia baldschuanica</i>	Bokharbinda
26	<i>Hedera</i> sp.	Murgrönesläktet

Symbolbeskrivning

Arbetsområde

Befintligt träd

Befintlig buske

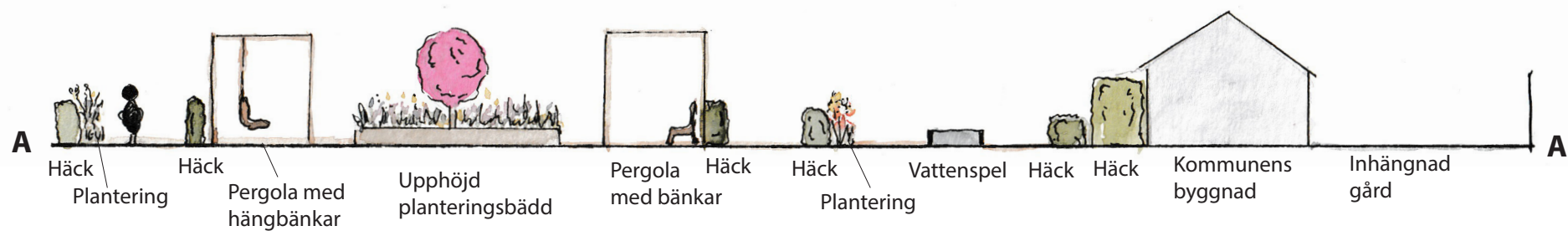
Riktning som visar varifrån fotot är tagit ifrån

N

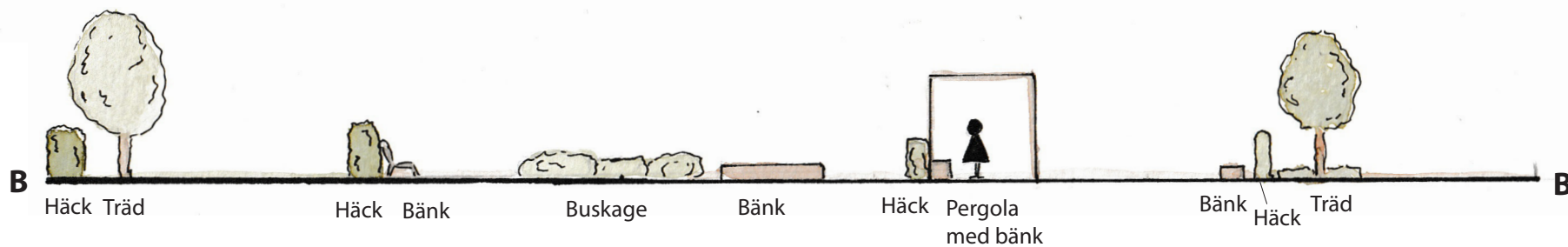
Skala 1:500 (A3)

Bilaga 3

Sektioner

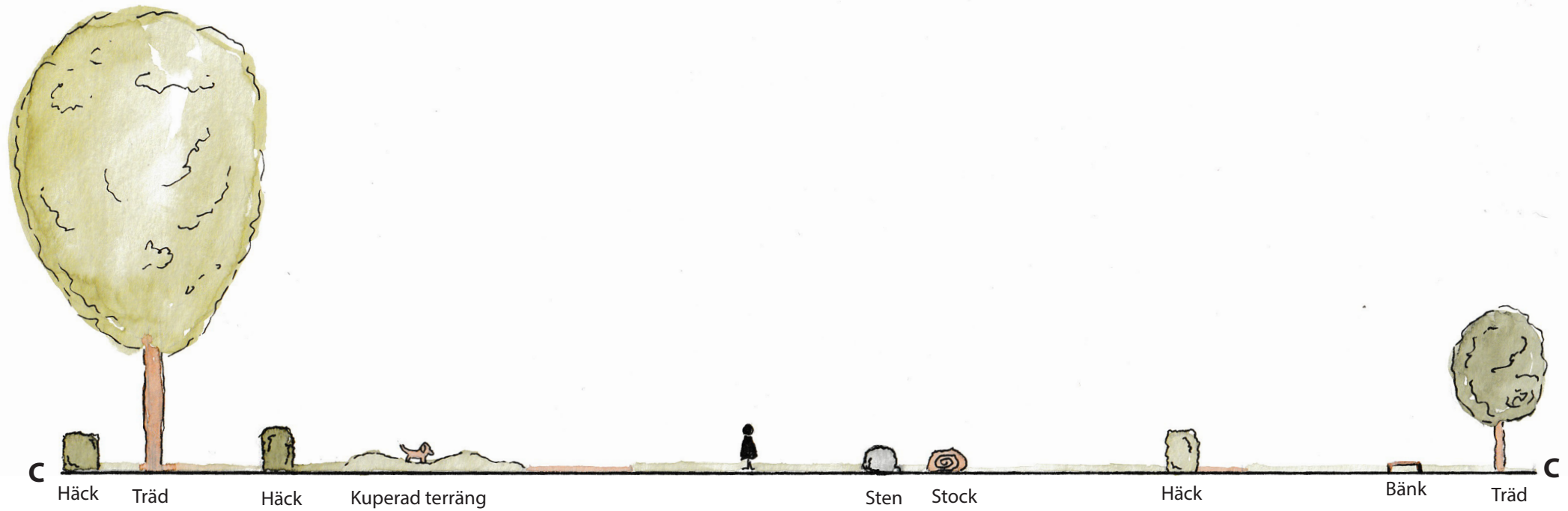
Skala 1:200 (A4)

Skala 1:200 (A4)

Bilaga 4

Sektion

Skala 1:200 (A4)